

A különböző NOKS munkakörben dolgozók problémái

A Pedagógusok Szakszervezete NOKS (nevelést és oktatást közvetlenül segítő) tagozatának összeállítása

A NOKS munkakörben dolgozó munkavállalók méltánytalanul alacsony bérezés mellett dolgoznak. Azonban számos más probléma is felmerül az egyes munkakörök kapcsán.

Iskolatitkár/óvodatitkár

Az iskolatitkári munkáról:

Az iskolatitkár egy nagyon speciális munkakör, nincs igazán képzése sem. Betanulási idő kb. 3 év, mivel egy iskolában egy tanév alatt minden csak egyszer történik meg: beiratkozás, versenyek, ünnepek, ballagás stb.

Alapvető feladata a tanügyi nyomtatványok, elektronikus felületek, adminisztrációs rendszerek kezelése (KRÉTA, KIR, Iktatóprogram, de vannak intézmények, ahol a KIRA rendszert és az SAP programot is kezelik). Emellett kapcsolattartás a szülőkkel, tankerülettel, illetve konkrétan bárkivel, aki valamiért az iskolában megjelenik.

A legfőbb probléma éppen az, hogy **nincs a feladatoknak sem időbeli, sem tartalmi, sem mennyiségi határa!**

Az iskolatitkár gyakorlatilag ki van szolgáltatva az intézményvezetőnek (helyetteseknek), mert bár ez tekinthető bizalmi állásnak, nem is ez a probléma, hanem hogy az - amúgy tényleg rengeteg - feladatot **számos vezető** - vagy a **hozzáértés hiánya miatt** vagy **kényelemből** vagy **hatalomgyakorlásból** – **az iskolatitkárokkal végezteti el**, így sokan délután és hétfvégén is dolgoznak. Számtalanszor érkezik segítségkérés zárt csoportokból szombaton vagy vasárnap. Ez sajnos már túllépi a terhelhetőség határát, egészségkárosító. Sokan elmennek, vagy elmennének, de vidéken nincs más munkahely.

Az iskolatitkár tulajdonképpen minden. **Mindent el kell végeznie, ami adódik.**

-adminisztrációs rendszerek kezelése

-kapcsolattartás szülőkkel

-kapcsolattartás pedagógusokkal

-étkeztetéssel kapcsolatos feladatok

- gyümölcsprogram/tejprogram adminisztrációja, közreműködés a szétosztásban
- pedagógusok munkájának segítése, fénymásolás stb.
- e-mailek kezelése (*tankerületi, szülői, szolgáltató partnerek, PMPSZ, helyi önkormányzat stb.*)
- diákigazolvány igénylése
- esetenként baleseti jegyzőkönyvek
- mentőhívás
- sérült gyermekek ellátása, ragtapasz
- távollétek rögzítése, kezelése, szabadságos kartonok kezelése
- iskola fogászat ügyei
- bizonyítványmásodlat ügyei

Gyakori problémák:

- A tankerületi személyügyi referensek körében nagy a fluktuáció (mi például szeptember óta az ÖTÖDIK kollégával dolgozunk). Ez nagyon nehezíti a munkánkat, mert nem folyamatos az ügyek átadása a le- és beköszönők között. Anyagok, dokumentumok folytonos újraküldése, a már beküldött ügyek elakadása stb. nagy probléma.
- KRÉTA rendszer túl nagy "vízfej", akadozik. Nehézkes. Nem átjárható a rendszer az új tanulók vonatkozásában: nem láthatók az előzmények.
- Felesleges adminisztrációk: elektronikusan ÉS papír alapon is szinte mindent küldeni és archiválni kell. Felesleges, dupla munka és pazarlás.
- A bizonyítvány másolatok kiadása nagyon hosszadalmas és bonyolult lett, mióta a tankerület is be lett vonva az ügymenetbe.

Abban a tankerületben, ahol elvették az intézményektől a gazdasági ügyintézőket, az alábbi feladatokkal egészül ki:

- beszerzések lebonyolítása: *tanügyi nyomtatványok, takarítószer, egészségügyi papír termékek, irodaszer, karbantartási anyagok, pályázat lebonyolításához szükséges eszközök, szolgáltatások stb.*
- hibabejelentés a tankerület felé
- technikai dolgozók ügyeinek intézése

- munkaruha rendelés a technikai dolgozóknak
- tankönyvrendelés

Vezetői feladatok elvégzése

Számos olyan feladat van az OH-felületeken, melyekhez vezetői hozzáférés kell, sok ilyenhez kérnek az intézményvezetők segítséget az iskolatitkártól. Ilyenek például:

- tantárgyfelosztás készítése
- órarendkészítés
- OSA (Októberi statisztika)
- túlóra elszámolás,
- LEP program
- állománytábla
- közfoglalkoztatási programban résztvevők munkaügyi adminisztrációja

Emellett számtalan egyéb feladat is lehet, például vendégek fogadása, vendéglátás megszervezése.

Ami elengedhetetlenül szükséges:

- bérrendezés a nem pedagógus végzettségű munkatársaknak**

figyelembe kellene venni az egyéb szakmai (gazdasági- ügyviteli) szakképzettségeket is, illetve a szakmai éveket egy korrekt bértábla kialakításánál

- **túlmunka kifizetése**
- **nagyobb létszám** (jelenleg 450 fő tanulólétszám fölött jár kettő, de jelen teher mellett mindenképpen kellene egy gazdaságis is) a 450 fő határt legalább 250-re csökkenteni, és/vagy irodai asszisztenssel kiegészíteni a létszámot.
- **Pontosabb feladatkör-meghatározás, illetve az intézményvezetői feladatok pontos meghatározása oly módon, hogy ne delegálhassanak át minden munkát, ezzel a munkaterhek csökkennének.** (Az iskolatitkároknak az intézményvezetők gyakran kiadják a saját kizárólagos vezetői kódjukat, és azzal dolgoznak.)
- **Munkaegészségügyi feltételek követelményeinek megteremtése** (hőmérséklet, világítás, szék, monitorszemüveg)

-Az igazgató kinevezésekor vegyék figyelembe, hogy mennyire jártas az iskolai adminisztrációban, esetleg az iskolatitkárok is véleményezhessenek, szavazhassanak.

Össességében hiányzik az erkölcsi és az anyagi megbecsülés, a túlórák kifizetéséről szó sincs, *pedig az iskolatitkári munkakör komoly mentális terheléssel jár, melyhez szükséges a magas stressztűrés, illetve a digitális kompetencia, valamint a multitasking képesség, a problémamegoldó fókusz. Munkánkban elvárás, hogy jogilag és pénzügyileg tiszta, precíz munkát végezzünk a határidők betartásával.*

Rendszergazda

Problémák a gyenge és **megalázó fizetésen** felül: az IT infrastruktúra **nagyon elavult**, van olyan, intézmények, ahol még **Windows 7** rendszer fut vagy a **Windows 10-es** rendszer, ami a legtöbb eszközön 2025. októberében **elvesztette a támogatását**. Ez azt jelenti, hogy a Microsoft már **nem küld** a gépekre **biztonsági frissítéseket** se, így **sebezhetővé** váltak az iskolai hálózati rendszerek. Az intézmények jelentős részében a számítógépek nagy része **2 magos processzorokkal** van még mindig szerelve, ami **2011-es konstrukció**, így ezek a gépek már **nem alkalmasak** arra, hogy bármit is **tanítsanak** velük a diákoknak. Maximum 4 gigabájtos memóriákkal vannak szerelve, ami szintén elavult. Nincsenek **alap tisztítóeszközök** (sűrített levegős spray-k, ecsetek, kefék, izopropil alkohol a processzorok, videókártyák tisztításához). A tantermekben használt laptopok is elavultak, ezek az első nagyobb terhelésnél lefagynak. Az intézmények többségében megfelelő internetkapcsolat sincsen. Egy-egy méréskor ez **katasztrófa**, de akkor is, amikor valaki valami **határidős munkát** csinál. Az **interaktív táblák** többségének szoftverét nem minden gép futtatja egy-egy frissítés után, így vagy **újra kell telepíteni** ezeket, vagy manuálisan **utána korrigálni**, hogy megfelelően működjenek. A táblákhoz tartozó "ceruzák" már **el vannak kopva**, így pontosan nem lehet írni velük a táblákra. A **projektorokban** több helyen már elhasználódtak az izzók, így akadályozza a **kivetítés minőségét**. Mindig valami **szükségmegoldással**, találékonysággal toldozással-foltozással kell megoldani az ilyen problémákat, mert **nincs pótalkatrész**. Az elmúlt években a tankerületek jelentős része még **fejlesztési szándékot** sem jelzett. Igaz, a tanulók kaptak laptopot, amelyek sokkal korszerűbbek és egyelőre jók, de **pár év múlva**, ahogy az IT szektor fejlődik, már ezek a négymagos eszközök is elavultak lesznek, pontosabban már most is azok. **Égetően** szükség lenne komoly fejlesztésekre, mert ki tudja, hogy így **meddig lesz fenntartható** az iskolai rendszerek **vírusmentes, biztonságos** működése. **De ez ne úgy történjen**, hogy valahonnan felülről valami intézmény leküldi a **leselejtezett gépeit**, eszközeit, hanem az iskolai **rendszergazdákkal egyeztetve** jussanak el az iskolákba olyan alkatrészek, eszközök, amelyek **újak** és valóban használhatók.

Pedagógiai- gyógypedagógiai asszisztens, dajka

- A NOKS és egyéb dolgozók bérezése elképesztően alacsony, a bérek rendezése elmaradhatatlan.
- Szükséges a bértábla visszaállítása, a bérek differenciálása.
- A gyerekek létszámának, szükségleteinek, sérültségének megfelelő asszisztensi létszámot kell meghatározni. Jelenleg nem veszik figyelembe a „papíros” gyermekeket csak az összlétszámot. Több asszisztensre lenne szükség ahhoz, hogy hatékonyan tudják a feladatukat ellátni.
- Asszisztenshiány
- Fontos lenne a képzések átalakítása. Ne legyen elég az érettségi az állás betöltéséhez! Több gyakorlat (legalább 30 nap), hosszabb képzési idő (részletesebb, szakmaibb képzés), ne online legyen! Előrelépési lehetőségek, folyamatos tudásbővítés. Tanulástámogatás szerződéssel.
- Munkaköri leírások lényegi egységesítése, intézménytípusnak megfelelően (óvoda, iskola, EGYMI). Ennek szigorú betartatása, átláthatóvá tétele.
- Asszisztens csak rendkívüli esetben helyettesíthessen pedagógust. Ha erre szükség lenne, kapjon érte plusz juttatást, hiszen az asszisztensé a felelősség. Ügyelet alatt mindig legyen bent pedagógus.
- Az asszisztensek mindenkit helyettesítenek (pedagógus, dajka, kertész, intézményi titkár, konyhás), minden feladatot megkapnak.
- Több esetben 8 órán felüli többletmunkát végeznek a NOKS és az egyéb munkakörben dolgozók is (különböző rendezvények pl. ballagás, szülői értekezlet, anyák napja stb.), amelyeket nem vezetnek és nem fizetnek ki az intézmények.
- A túlórák kifizetése elvárható lenne minden területen, meg kellene szüntetni azt a gyakorlatot, mely szerint a jelenléti ívbe nem lehet beírni a ténylegesen munkában töltött időt.
- Az egyéb munkavégzést ne szóban, hanem írásban rendeljék el.
- A törvény szerint a munkaidő 40 óra, amiben 35 óra gyerekekkel töltendő és 5 óra gyerek nélküli, de ez a gyakorlatban kivitelezhetetlen. Szeretnénk, ha a gyermek nélküli órákat nem kellene az intézményben tölteni, ahogy a pedagógusoknak sem kell a 40 órát.
- Az intézmények többségében KRÉTA- hamisítás zajlik, a helyettesítések más néven futnak.
- AZ SNI gyermekek ne csak a csoportban számítsanak többnek, a külső programok esetében is emeljék a kísérők létszámát.

- Az SNI gyermeket integráló csoportokban minden dolgozó kapjon pótlékot ne csak a pedagógus.
- Egységesíteni kell a gyógypedagógiai pótlék rendszerét.
- Esélyegyenlőségi pótlék jogi környezetének átalakítása. (EGYMI) Asszisztenseknek is járjon.
- Pelenkás SNI gyermek higiéniés ellátásának eszköz-biztosítása. (gumikesztyű)
- Egyéni fejlesztések esetén az asszisztenseket be kell vonni a pedagógiai munkába.
- Súlyosan fogyatékos gyermekek esetén max. 6 fő legyen egy csoportban.
- Biztosítsuk a nyugalmat a gyermekeknek napközben/ túlszűfolt nap (EGYMI), kevesebb tanóra
- Az EGYMI-k átvilágítása történjen meg, amelyet a PSZ 2023 óta kér az ombudsmantól.
- Mozgássérült tanulókat csak ápolók emelhessenek, hisz egy nő 20 kg felett nem emelhet.
- Iskolapszichológus minden intézményben - nagyon fontos lenne.
- Biztosítsák a megfelelő eszközöket, könyveket a gyakorlati oktatáshoz.
- GYOD-on lévő szülők szigorúbb ellenőrzése. Mennyi időt tölthet a gyermek az intézményben?
- Elfogadhatatlan, hogy egy intézményen belül két különböző törvény alá tartoznak a dolgozók. (Púétv., MT) Ezáltal nagy eltérések vannak a szabadságolásban. Ennek mielőbbi rendezése szükséges.
- A korábbi jogszabálmódosítás értelmében a dajkák önállóan is felügyelhetik a gyermekeket a kötelező fejlesztési időn kívül, amely óriási felelősséget ró rájuk.
- Asszisztenshiány esetén gyakran hárul a dajkákra az SNI-s, BTMN-s gyermekek felügyelete, kísérése., támogatása.
- Egyre több gyerek érkezik „óvodaéretlenül” az intézményekbe, ezért sokkal nagyobb nehézséget okoznak a gondozási feladatok. Felszereltség hiányában a szobatisztaság hiánya nagy probléma.

Könyvtáros

Az iskolai könyvtári munkáról: A jelenlegi jogszabályok szerint az iskolai könyvtárban két státuszban dolgozhat kolléga:

- Pedagógus státuszban könyvtárostanárként,
- és ha van könyvtárostánár alkalmazott akkor mellette NOKS státuszban könyvtáros.

Általános, részben jogalkotási probléma:

- A fenti állítás következik a jogszabályokból és a szakmai logikából is, de nincs fekete-fehéren kimondva, csak következtetés, hogy a könyvtárostanár kötelező, és ebből következően csak mellette dolgozhat NOKS-os kolléga, nélküle nem.
- **Kérjük:** Ennek egyértelmű rendezését a jogszabályban.

Gyakori problémák a gyakorlatból:

- Jogszerűtlen besorolás: Pedagógus és könyvtáros végzettséggel rendelkező kollégákat NOKS státuszban tartanak.
 - Előfordul, hogy pedagógus státuszban lévő kollégákra próbálnak nyomást helyezni, hogy írjanak alá inkább NOKS kinevezést.
- **Pedagógus munka végeztetése:** Munkakörön kívüli feladatok: NOKS státuszban lévő kollégákkal pedagógus munkát végeztetnek (könyvtári órák, tanórai helyettesítés).
 - Ezt megteszik pedagógus végzettségű és pedagógus végzettség nélküli könyvtárosokkal is. Ez utóbbi más aggályokat is felvet.
- Munkakörön kívüli feladatok: Sokszor aránytalanul nagy mértékben végeztetnek velük iskolai ügyviteli, adminisztratív, ügyeleti vagy technikai munkákat a könyvtári munka, a könyvtári szolgáltatás kárára.
 - A tankönyvfelelősi feladatokat külön megbízás nélkül végeztetik velük.
- Két munkát egyszerre: A NOKS munkakör esetén nincsen szabályozva a maximális nyitva tartással tölthető munka, így gyakran teljes munkaidejükben várják el a nyitvatartást tőlük. Ez azt jelenti, hogy egyszerre két munkát kell végezniük, hiszen nyitvatartás/szolgáltatás közben kell az állomány gondozásával, feldolgozásával kapcsolatos munkát is végezni.
- **Kérjük:** Vizsgálják felül az iskolai könyvtárban dolgozó NOKS-ként foglalkoztatott kollégák státuszát, munkaköri leírását és lehetőség szerint végzett munkájukat. A nem jogszerű besorolásokat alakítsák át. Minden pedagógus végzettséggel rendelkező kolléga kapja meg az őt megillető besorolást és illetményt!

2026. június 19.

